

Vergaderjaar 2016–2017

30 490

Kustwacht In Nederland

Nr. 29

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juli 2017

Met deze brief informeren wij uw Kamer over de ontwikkeling van het Maritiem Operatiecentrum (MOC) Kustwacht Nederland.

Algemeen

De Nederlandse Kustwacht bewaakt en handhaaft de veiligheid en het verantwoord gebruik van de (Noord)zee en ziet toe op de naleving van (inter)nationale wetgeving en verplichtingen. De Kustwacht is een netwerkorganisatie die als opdrachtnemer taken uitvoert voor vijf ministeries: Infrastructuur en Milieu, Veiligheid en Justitie, Financiën, Economische Zaken en Defensie. Deze taken worden onderverdeeld in dienstverlenings- en handhavingstaken. Onder de dienstverlening vallen bijvoorbeeld de opsporings- en reddingstaak (*search and rescue*) en vaarwegmarkering. Onder handhaving vallen onder meer douanetoezicht, algemene politietaak, grensbewaking, handhaving van de milieu en visserijwetgeving, zowel in nationaal als internationaal verband. De Kustwacht werkt daarvoor samen met negen rijksdiensten, de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij en zestien van de 25 veiligheidsregio's.

De Minister van Infrastructuur en Milieu is de coördinerend opdrachtgever voor de Kustwacht in Nederland en daarmee verantwoordelijk voor de totstandkoming van geïntegreerd beleid. Zij coördineert de voorbereiding van de besluitvorming over de opdrachtformulering voor de Kustwacht. De taakuitvoering, zowel voor dienstverleningstaken als voor handhavingstaken, en de begroting van de Kustwacht zijn beschreven in het Gecombineerde Jaarplan Kustwacht. De Minister van Defensie vervult in de praktijk de rol van eigenaar en treedt op als beheerder van de Kustwacht. Dit betekent dat Defensie verantwoordelijk is voor het beheer en uitvoering van taken door de Kustwacht. De vijf betrokken departementen sturen de Kustwacht via de Raad voor de Kustwacht aan.

Behoeft

Zonder goede informatie over wat er gebeurt in het werkgebied kan de Kustwacht zijn taken niet uitvoeren. Deze informatie wordt verkregen met behulp van verschillende sensoren. De informatie wordt vervolgens naar de operatiecentra gestuurd, waar deze met behulp van informatiesystemen wordt geanalyseerd en gebruikt bij de dienstverlening of handhaving. Er bestaat een behoefte aan modernisering van de informatiesystemen voor de Kustwacht. De beschikbare middelen voor de Kustwacht waren de afgelopen jaren onvoldoende voor vernieuwing en vervanging van de sensoren en informatiesystemen, met als gevolg dat de huidige systemen steeds minder goed in staat zijn een actueel en volledig beeld op te bouwen. Tevens is de uitwisseling van digitale gegevens tussen het Kustwachtcentrum, operatiecentra van (nationale en internationale) partijen, vliegtuigen en schepen niet meer toereikend en neemt de storingsgevoeligheid van de systemen toe. Daarnaast is besloten het informatiegestuurd optreden (IGO) verder te ontwikkelen en de IT-dienstverlening zodanig flexibel in te richten dat de Kustwacht tijdig op toekomstige ontwikkelingen kan inspelen.

Om de doorontwikkeling van IGO vorm te geven is besloten het bestaande Crisis- en Coördinatie Centrum (CCC) en Maritiem Informatie Knooppunt (MIK) te integreren tot een Maritiem Operatie Centrum (MOC). Digitale data- en informatieuitwisseling heeft een grote vlucht genomen. Met het MOC wordt een basis gecreëerd die de Kustwacht in staat stelt daarop te anticiperen. Ook kan de informatievoorziening meebewegen met veranderende omstandigheden. Met andere woorden, de Kustwacht wordt als netwerkorganisatie wendbaar.

Het MOC versterkt de informatiepositie en de beeldopbouw van de Kustwacht op de Noordzee en daarbuiten. Daardoor kunnen de overheidsdiensten beschikken over geïntegreerde informatie en worden de kustwachttaken effectiever en efficiënter uitgevoerd. Deze modernisering bevordert een verantwoord gebruik van de Noordzee, een grotere veiligheid op zee en een betere naleving van (inter)nationale wetgeving en afspraken. In de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van december 2015 (Kamerstuk 30 490, nr. 26) bent u hierover geïnformeerd.

Een geïntegreerd informatiesysteem sluit aan bij de aanbevelingen en conclusies van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) in het rapport «Zorg tussen Wal en schip». Ook de bevindingen uit de Schengenevaluatie onderstrepen de noodzaak tot vernieuwing en integratie van de informatiesystemen van de Kustwacht.

Het ontwikkelen van het MOC bestaat uit vier parallelle deeltrajecten:

Vernieuwing van de operationele applicatieomgeving Kustwacht.
Vernieuwing van de werkplekdiensten en applicatie *hosting*.
Vernieuwing van de communicatie, connectivity en sensoren.
Aanpassing van de huisvesting.

Vernieuwing van operationele applicatieomgeving en vernieuwing van werkplekdiensten en applicatie hosting (deeltrajecten 1 en 2)

De operationele applicatieomgeving omvat de vernieuwing van bijvoorbeeld applicaties die worden gebruikt voor incidentmanagement en voor «*search and rescue*» (SAR) informatiesystemen. Daarnaast worden de fysieke werkplek en servercapaciteit voor het faciliteren van applicaties vernieuwd. Dit traject kent een grote IT/IV-component. Er is onderzocht hoe deze kan worden vormgegeven door gebruik te maken van IT/IV-

bouwstenen die reeds door en voor de overheid zijn ontwikkeld («*government off the shelf*») of op de markt beschikbaar zijn («*commercial off the shelf*»). Vrijwel alle functionaliteiten voor de applicatieomgeving zijn beschikbaar op de markt of binnen de overheid. Deze zullen worden geïntegreerd tot een samenhangend systeem. De IT/IV-component van het project zal voor een toets worden voorgelegd aan het Bureau ICT-Toetsing (BIT). Uw Kamer zal zoals gebruikelijk over de uitkomsten worden geïnformeerd.

Communicatie en sensoren (deeltraject 3)

De rijksoverheid voorziet in de communicatie en sensoren zoals radar-beelden en AIS-beelden¹. Een deel ervan, zoals de satellietcommunicatie en glasvezelnetwerken, wordt beheerd door Defensie. De Kustwacht en het Ministerie van IenM hebben beide kennis en infrastructuur voor radar- en AIS-systemen. De kennis en infrastructuur is bij het Ministerie van IenM breder dan bij de Kustwacht. De mogelijkheden om deze systemen volledig bij het Ministerie van IenM onder te brengen worden daarom verkend. Indien deze systemen worden overgedragen, zal de Kustwacht het gecombineerde beeld van deze sensoren als dienst afnemen.

Aanpassing van de huisvesting (deeltraject 4)

Het aantal medewerkers dat bij de Kustwacht werkt, is sinds 2007 gegroeid. Om in de huisvestingsbehoefte te voorzien komt er nieuwbouw op het terrein van Defensie in Den Helder («de Nieuwe Haven»). Dit heeft als voordeel dat het nieuwe MOC naast het bestaande operatiecentrum kan worden opgebouwd. Hiermee wordt voorkomen dat in de transitietijd met twee verschillende systemen moet worden gewerkt.

Planning en mijlpalen

Het project heeft een doorlooptijd tot het tweede kwartaal van 2022. De planning van het project is als volgt:

3 ^e kwartaal 2017	Aanbieden Project Initiatie Document aan Bureau ICT-toetsing
3 ^e kwartaal 2017	Start verwerving IT-component
4 ^e kwartaal 2017	Verstrekken opdracht nieuwbouw aan Rijksvastgoedbedrijf
1 ^e helft 2018	Besluitvorming over overdracht radarnetwerk en AIS-netwerk van de Kustwacht naar het Ministerie van IenM
	Configureren en testen kernapplicaties
1 ^e helft 2019	Configureren en testen externe koppelingen
2019	Oplevering specificaties van het ontwerp en start aanbesteding nieuwbouw
2021	Oplevering nieuwbouw
2022	Nazorg en evaluatie

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het totale project ligt bij het Ministerie van Defensie als beheerder van de Kustwacht. Defensie voert het ook grotendeels zelf uit. Deeltraject 4, de nieuwbouw, wordt door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) gerealiseerd onder aansturing van het Ministerie van Defensie. Dit jaar worden de voorbereidingen voor de

¹ Automatic Identification System.

uitvoering getroffen. De middelen die gemeoid zijn met de stappen die dit jaar worden gezet, worden gedekt uit artikel 2 CZSK van de defensiebegroting. In deze fase zijn nog geen omvangrijke onomkeerbare stappen en verplichtingen aan de orde. Na de toets van het Bureau ICT Toetsing wordt uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van het project. Het Defensie Materieel Proces wordt voor dit project zoveel mogelijk gevolgd. In deze brief zijn fase A, de behoeftestelling, en (delen van) fase B, de onderzoeksfase, gecombineerd. Gelet op de financiële omvang zal de directeur van de Defensie Materieel Organisatie worden gemandateerd het project uit te voeren.

Financieel

Voor de periode 2017–2022 is de raming voor investeringen ongeveer € 50 miljoen. Voor de exploitatie is in totaal gemiddeld circa € 3,3 miljoen per jaar nodig (€ 20 miljoen over de periode van 2017 tot en met 2022). Aangezien iets meer dan de helft van deze exploitatiekosten al binnen de reguliere budgetten valt, zijn de aanvullende exploitatiekosten voor het MOC gemiddeld circa € 1,5 miljoen. Om de systemen bij de tijd te houden hebben de betrokken departementen ook vanaf 2023 gemiddeld circa € 5,0 miljoen per jaar gereserveerd voor (vervangings)investeringen. Deze bedragen variëren over de jaren heen.

De betrokken departementen dragen via een verdeelsleutel gezamenlijk de investerings- en exploitatiekosten van het project, waarbij opdrachtgevers van dienstverlenende en handhavende taken ieder de helft van de kosten dragen. Op basis van deze verdeelsleutel draagt het Ministerie van Infrastructuur en Milieu 58,3 procent bij in de kosten, het Ministerie van Defensie 16,6 procent en de Ministeries van Veiligheid en Justitie, Economische Zaken en Financiën elk 8,3 procent. In de Ontwerpbegroting 2018 zullen de bijdragen aan het project van de betrokken departementen worden overgeheveld naar Defensie.

De uitvoering van de IT/IV-component van het project en vervolgens het beheer van de IT/IV voor de Kustwacht vergen extra formatie bij het Joint IV Commando (JIVC) van het Ministerie van Defensie. Hiermee is rekening gehouden bij de berekening van de exploitatielasten van het MOC.

Tot slot

De Kustwacht ziet in opdracht van de verschillende ministeries 24 uur per dag toe op een verantwoord en veilig gebruik van de Noordzee. Het beschikbaar komen van de benodigde middelen voor de vorming van het MOC Kustwacht Nederland is een belangrijke stap op weg naar een modernere en effectievere Nederlandse Kustwacht.

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert